Schenking van een maatschap onder last van een rente krijgt geen ruling van de Vlaamse belastingdienst

■ Voorafgaande beslissing nr. 16046, www.belastingen.vlaanderen.be

Bij voorafgaande beslissing nummer 16046 van 30 november 2016 besliste de Vlaamse belastingdienst dat, ondanks de schenking van de deelbewijzen van een burgerlijke maatschap aan de kinderen, deze toch nog met erfbelasting belast zouden worden. Aangezien naar verluidt tegen deze beslissing een beroep werd ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg te Gent beperken wij ons tot een korte commentaar op de feiten en de analyse hiervan door de Vlaamse belastingdienst zoals vermeld in de gepubliceerde rulingbeslissing.

De aanvraag

Vader en moeder, jonge veertigers van Belgische nationaliteit, gehuwd onder het wettelijk stelsel bij gebrek aan huwelijkscontract, willen de aandelen van hun patrimoniumvennootschap en een deel van hun effectenrekening inbrengen in een Belgische burgerlijke maatschap, en de deelbewijzen hiervan schenken aan hun beide kinderen die respectievelijk vier en zeven jaar oud zijn. De maatschap zal opgericht worden voor bepaalde duur, met name tot het overlijden van de langstlevende van de schenkers, die beiden aangeduid worden als zaakvoerder van de maatschap. Op die manier behouden zij de zeggenschap over het vermogen ervan. De beslissingen op de algemene vergadering worden genomen met gewone meerderheid van stemmen; een aantal belangrijke beslissingen kunnen enkel genomen worden met goedkeuring van de zaakvoerder.

De totale waarde van de deelbewijzen bedraagt ongeveer € 1.000.000; aan de schenking, die verleden zou worden voor Nederlands notaris, wordt de last gekoppeld van een jaarlijkse lijfrente van € 30.000, met aanwas bij de langstlevende. De rente wordt jaarlijks geïndexeerd aan het indexcijfer der consumptieprijzen.

De vraag werd gesteld of de erfbelasting nog van toepassing zou zijn, hetzij op basis van het algemene artikel 2.7.1.0.7 VCF, en of de antimisbruikbepaling van toepassing zou zijn.

De aanvragers stelden dat artikel 2.7.1.0.7 VCF niet van toepassing kon zijn aangezien de schenkingen gebeuren in volle eigendom, en dat aldus ook standpunt 15004 van 21 maart 2016 er niet op van toepassing was.

De beslissing

De belastingdienst beslist vooreerst dat artikel 2.7.1.0.7 VCF niet toepasselijk is, op voorwaarde dat het gaat om een vaste rente en dat het bedrag niet zo geformuleerd wordt dat gelijk staat met een vruchtgebruik.

De dienst onderzoekt echter verder ook of artikel 2.7.1.0.9 VCF misschien toe-

passelijk is. En hij stelt een vraag of de last niet zo hoog is dat het in feite niet om een schenking gaat maar om een contract onder bezwarende titel. En hij beslist van wel, omdat na ongeveer 30 jaar het geschonken vermogen van € 1.000.000 volledig verdwenen zou zijn, door de betaling van de last. Daardoor zou de volledige schenking in de nalatenschap van de ouders dus belast worden, aangezien er een levenslang recht in hun voordeel werd bedongen.

Dit lijkt mij al zeer merkwaardig, want een effectenportefeuille geeft toch een zeker rendement, dat op lange termijn historisch gezien zelfs meer dan 3 % bedraagt. Hoe de dienst dus zonder enige berekening of argumentatie kan besluiten tot herkwalificatie naar een contract onder bezwarende titel is mij dus onduidelijk.

Maar de beslissing gaat verder, en onderzoekt ook of artikel 2.7.1.0.3, 3° VCF (schenking onder opschortende voorwaarde of termijn die vervuld wordt ingevolge het overlijden van de schenker) misschien toepasselijk is. En de dienst antwoordt op deze vraag positief, omdat de bedoeling van de maatschap enkel is om de volledige controle van het vermogen van de maatschap te behouden, en rekening houdend met het feit dat de begiftigden "handelingsonbekwaam zijn voor wat dat aan de schenking opgelegde voorwaarden betreft". De aanvragers proberen dus het artikel te omzeilen *"aangezien de rechtsgevolgen van de vooropgestelde constructie identiek zijn aan deze van schenkingen van roerende goederen die de erflater heeft gedaan onder de opschortende voorwaarde of termijn die vervuld wordt ingevolge het overlijden van de schenker."*

Het loutere feit dat de goederen die geschonken ingebracht zouden worden in een maatschap, met als bedoeling het behoud van de controle over de goederen, het beheer ervan, en het behoud van inkomstenstroom, samen met het feit dat de begiftigden minderjarig, en dus handelingsonbekwaam zijn, wordt dus voldoende geacht om de verrichting gelijk te stellen met een schenking onder opschortende voorwaarde van overlijden van de schenker.

EN NU?

Indien deze beslissing bevestigd wordt door de rechtbank, dan is dit ongetwijfeld groot nieuws voor successieplanningen die in de laatste 25 jaar gebeurd zijn. Sinds de thesis van professor HAELTERMAN (1) werd de combinatie van burgerlijke maatschap en schenking van de deelbewijzen immers op grote schaal toegepast.

De omstandigheden waren ook specifiek: vrij jonge mensen, veertigers, die aan successieplanning deden ten voordele van hun minderjarige kinderen. Maar was dat dan het doorslaggevend motief voor de beslissing?

RENTE OOK BELASTBAAR?

Bemerk wel dat de schenkers gehuwd waren onder het wettelijk stelsel bij ge-

(1) A. HAELTERMAN, *Fiscale transparantie, theorie en praktijk in België*, Biblo, 1992.

breke van huwelijkscontact. Het komt mij dan ook voor dat de rente zelf belastbaar zou zijn op basis van artikel 2.7.1.0.6 § 1, derde lid VCF: een schenking is immers een contract, en voor echtgenoten die onder een stelsel van gemeenschap van goederen gehuwd zijn, worden ook bedingen in hun eigen voordeel gesloten belastbaar.

Zal de Vlaamse belastingdienst dan zowel de rente als de geschonken goederen belasten bij het overlijden?

We zien met spanning uit naar het vonnis van de rechtbank van Gent, en desgevallend naar het arrest van het hof van beroep.

Rik Deblauwe
Wetenschappelijk adviseur Tiberghien